

Újvári Janka beszéde Lulu'Bá temetésén:

"Mindig csak anyyim volt amennyit magam kerestem és azt értem el, amire képes voltam" ezt írta magáról Lulu bá abban a könyvben, amelyben feltárul az a kanyargós életút, amely a Józsefváros egyik gangos bérházából Pécsre vezetett.

A soha nem ismert szülők ősi intellektusa az ezüstműves nevelőszülők szorgalma, a képzőművészeti főiskola mestertanárai mind ott voltak abban a gondolkodásmódban, abban a lélekben és abban a kézben, amely megteremtette a pécsi Bóbita Bábszínházat.

1961 volt a Pécsre érkezés éve. A Mária utcai ház vizes, dohos alagsorában egy magnó, egy varrógép és egy villanyrezsó társaságában indult el az a művészi munka, amely már 1964-ben egy Karlovy Vary-i Nemzetközi fesztiválon hatalmas sikert aratott. Megszületett az a sajátos stílus,

amely évtizedeken keresztül csak és kizárólag Kós Lajosra és az általa vezetett együttesre volt jellemző. Felnőtt emberek ültek a nézőtéren és olyan szavak nélküli színházat láttak, amelyben néha csupasz, néha kesztyűbe bújtatott kezek meséltek Didóról és Aeneasról, A csodálatos Mandarinról vagy éppen Rómeó és Júliáról. Olyan szavak nélküli színház volt ez, amelyben a klasszikus zenének és a jazznek meghatározó és játékkal egyenrangú szerepe volt. És megszületett a név a BÓBITA, amely művészi rangot és irányt adott a későbbi évek gyermek és felnőtt előadásainak egyaránt. Az országos ismeretséget az 1965-ös KI-MIT-TUD hozta meg. Önök közül bizonyára még sokan emlékeznek az éneklő kutyákra, a részeg oroszánra, a Simon Templar, azaz az Angyal paródiára, amelyekből kitűnt, hogy Lulu Bának milyen fergeteges humora, milyen széles skálán mozgó zenei ízlése, s képzőművészi tehetsége volt.

S most engedjék meg nekem, hogy önző módon személyessé tegyem, az életútra való emlékezést. 1971 volt az az év, amikor 8 Januszista előtt, akik között magam is ott voltam, kitárta a Bóbita Bábszínház kapuját. 16 évesek voltunk a kamaszodó lányok összes nyűgével, bajával harcban a világgal és önmagunkkal, akikkel akkor megtörtént a csoda: Lulu bá egy tanár és egy művész szemével mutatta meg a világot.

Tőle tanultuk meg, hogy a csupasz kéz s annak legapróbb rezdülése az összes emberi érzelmet ki tudja fejezni, egy ujyra húzott gömb a bábú ősi jel, a végtelen, művészi szabadság hordozója.

A 70-es évek tomboló beat korszakában egyszercsak Bachot, Beethovent, Bartókot, Mozartot, Sztravinszkijt, hallgattunk és megszerettük a jazzt, amelyre aztán olyan sokat játszottunk. De ami a legfontosabb volt ebben az érzékeny életkorban? tartoztunk valahova Valakihez. S ez a valaki Lulu bá volt, akit éveken át láttunk írni, tervezni, szabni, varrni, faragni, zenét vágni és szerkeszteni. Mindent tudott, ami egy előadás létrehozásához szükséges. Ezek voltak a legtermékenyebb és művészileg a leggazdagabb évek. A Bóbita egyaránt játszott gyermek és felnőtt előadásokat, amelyek közül a legjobbak is ezekben az években születtek:

Az emberke, Az egy kiállítás képei, a Kalevala. És megérdemelten jöttek az elismerések a tervezésekért, a rendezésekért és a ma is életben lévő Pécsi Nemzetközi Felnőtt-

bábfesztivál létrehozásáért. Számtalan városi és megyei díj után a Blattner érem, az UNIMA nagy diploma, a Jászai-díj és a Magyar Köztársaság érdeméremrendjének kiskeresztje. S ezen időszak alatt születtek meg azok a filmek Rényi Tamás és Knoll István rendezésében, amelyek Kós Lajos és a Bóbita nevét a Cannes-i filmfesztiválra repítették. Volt egy kék borítékja tel kis papírfecnikkel, amelyekre a megvalósulandó terveit írta. Ezek hol fogytak, de leginkább nőttek. Az egyikben az állt, hogy hivatásos bábszínház. Évekig kilíncselt, talpalt városvezetőket győzködött és 1981. január 1-jén megvalósult ez az álom: az amatőr társulat, hivatásos bábszínház lett. Egy másik papírfecnik az állt, hogy iskola. Lulu bá nagyon szerette volna, ha a bábművészek egyenrangú képzést kapnának a színművészekkel. 12 éve teljesült ez az álom is, és ha most látná, hogy az utánunk jövő nemzedék is ugyanolyan szélesre tárja a XXI. sz. bábművészetének kapuit és keres új utakat, mint egykor ő tette a 60-70-es években, biztos elégedett lenne. Abban a kis kék borítékban volt még egy fontos álom ? egy bábmúzeum létrehozása ? ne az enyészete legyen az a gazdag bábszínház-történelmi elméleti és tárgyi anyag, ami közel 50 év alkotómunkáját lenne hivatott bemutatni. Ez az álom még mindig álom és ezt nekünk kell megvalósítani. Az a kis kék boríték nem ürült ki s így kell most elbúcsúzni.

Odaát már vannak közülünk, mester is, tanítvány is, alkotótárs is.

Én köszönöm az útra valót, amit kaptam.

És mindazok nevében búcsúzom, akik tanítványok voltak.

Lulu bá Isten vele!

